

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-84-108>

УДК 336.27(477):355.01

ДЕРЖАВНИЙ БОРГ УКРАЇНИ І ПРОБЛЕМИ ЙОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ

PUBLIC DEBT OF UKRAINE AND PROBLEMS OF ITS SERVICE

Гнидюк Інна Вікторівна

кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри фінансів,
Вінницький торговельно-економічний інститут
Державного торговельно-економічного університету
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6724-7740>

Смоляр Ліана Володимирівна

здобувачка вищої освіти,
Вінницький торговельно-економічний інститут
Державного торговельно-економічного університету
ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-4027-2107>

Hnydiuk Inna, Smoliar Liana

Vinnitsia Institute of Trade and Economics of
State University of Trade and Economics

Стаття присвячена аналізу державного і гарантованого державою боргу України, дослідженню трансформації боргової політики під впливом пандемії та повномасштабного вторгнення. Особливу увагу зосереджено на проблемах обслуговування боргу в умовах обмеженості бюджетних ресурсів, високої вартості запозичень на внутрішньому ринку та залежності від зовнішнього фінансування, проаналізовано ефективність механізмів реструктуризації боргових зобов'язань, роль міжнародної фінансової допомоги та валютні ризики, що супроводжують накопичення зовнішніх запозичень. Виявлено ключові загрози для бюджетної безпеки, спричинені піковими виплатами та інфляційними процесами. Запропоновано стратегічне бачення оптимізації боргового навантаження та окреслено шляхи реформування системи управління державним боргом як необхідної умови для забезпечення фінансової стійкості у процесі повоєнного відновлення України.

Ключові слова: борг, державний борг, боргова стійкість, запозичення, зобов'язання.

The sustainability of public debt is a fundamental determinant of a nation's macroeconomic stability and financial sovereignty, especially during periods of extreme systemic shocks. This article presents a comprehensive analysis of the dynamics and structure of Ukraine's public and state-guaranteed debt over the period from 2020 to 2025, with a particular emphasis on the impact of full-scale war and the resulting fiscal imbalances. The study explores several key dimensions of debt management, including the rapid growth of the debt-to-GDP ratio, the transformation of the debt portfolio's currency structure, and the increasing reliance on external concessional financing. Using statistical data from the Ministry of Finance of Ukraine and international financial institutions, the article identifies overarching trends in debt accumulation, highlights the risks associated with peak repayment periods, and analyzes the cost of servicing domestic versus foreign liabilities. Special attention is given to the structural challenges that have emerged as a result of the unprecedented financing needs of the defense sector and the contraction of the national economy. The analysis underscores the critical role of international financial assistance and the strategic importance of debt restructuring agreements reached with international creditors to alleviate immediate liquidity pressures. The article pinpoints the vulnerabilities caused by inflationary pressures, exchange rate fluctuations, and the limited capacity of the domestic bond market. The article offers a synthesized perspective on Ukraine's debt endurance under wartime conditions. It outlines the prospects for long-term fiscal sustainability in the post-war period, emphasizing the need for a balanced debt management strategy, the integration of innovative financial instruments, and the alignment of borrowing policies with European integration goals. Furthermore, the findings suggest that the transition from emergency borrowing to a structured debt-reduction path will be essential for maintaining investor confidence and ensuring the continuity of essential state functions. The study concludes that effective debt servicing is not merely a matter of fiscal accounting but a foundation for the successful post-war reconstruction and sustainable economic growth of Ukraine.

Keywords: debt, public debt, debt sustainability, borrowing, liabilities.

Постановка проблеми. Функціонування інституту державного боргу в Україні в умовах воєнного стану набуває вагомго значення для збереження фінансового суверенітету, фінансування оборонного сектору та підтримки макроекономічної стабільності. З одного боку, держава потребує фінансових ресурсів для покриття дефіциту бюджету, спричиненого війною. З іншого – стрімке накопичення зобов'язань та зростання вартості їх обслуговування створюють ризики для бюджетної безпеки, що вимагає принципово нових підходів до управління публічними фінансами.

Воєнні дії супроводжуються падінням ВВП, руйнуванням податкової бази та значними витратами на відновлення інфраструктури, що створює колосальне боргове навантаження на економіку. У таких умовах традиційні інструменти боргового менеджменту, орієнтовані на ринкові запозичення та стабільні темпи зростання, виявляються недостатньо ефективними. Держава змушена балансувати між залученням внутрішніх ресурсів через інструменти ОВДП та залежністю від зовнішньої фінансової допомоги, що вимагає впровадження гнучких моделей реструктуризації та пошуку оптимальної структури боргового портфеля.

Крім того, актуальною стає проблема забезпечення боргової стійкості у довгостроковій перспективі. В умовах, коли відношення державного боргу до ВВП перевищило критичні позначки, Україна постає перед необхідністю формування антикризових стратегій, спрямованих на подовження термінів погашення та зниження відсоткового навантаження. Важливим викликом є інтеграція боргової політики з процесами європейської інтеграції та вимогами міжнародних кредиторів, що потребує узгодження короткострокових потреб у ліквідності з довгостроковими цілями повоєнного економічного відновлення.

Таким чином, проблема ефективного управління державним боргом України в умовах війни та посткризового періоду полягає у пошуку оптимальних механізмів обслуговування зобов'язань, мінімізації валютних і рефінансових ризиків, а також у формуванні надійного фінансового підґрунтя для сталого розвитку національної економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Серед сучасних українських науковців, які досліджують проблематику державного боргу, доцільно виокремити Т. Богдан [1], у працях якої обґрунтовано теоретичні та прикладні засади формування боргової політики дер-

жави, а також розкрито підходи до оцінювання боргової стійкості в умовах макроекономічної нестабільності. Вагомий внесок у розвиток наукових підходів до управління державним боргом здійснили І. Лунін [6] та В. Федосов [10], які досліджують інституційні засади боргової політики, взаємозв'язок державного боргу з бюджетним дефіцитом і фінансовою системою держави, а також механізми підвищення ефективності державних запозичень.

Суттєвими є наукові напрацювання І. Чугунова, А. Нікітішина та О. Прутської [11], у яких державний борг розглядається як складова бюджетної політики та інструмент макроекономічного регулювання, з акцентом на забезпеченні фінансової стабільності та збалансованості публічних фінансів. Окремий напрям сучасних досліджень представлений працями Н. Давиденко [4] та А. Буряк [2], які аналізують вплив державного боргу на рівень фінансової безпеки держави, структуру боргового портфеля та ризики, пов'язані з його обслуговуванням, а також обґрунтовують напрями вдосконалення боргової політики в умовах сучасних економічних і воєнних викликів.

Попри наявність численних досліджень, присвячених управлінню державним боргом України, питання забезпечення його стійкості в умовах тривалого воєнного стану залишається недостатньо висвітленим. Особливо актуальним є аналіз змін у структурі та вартості обслуговування боргу в період 2022–2025 років, коли відбулася радикальна трансформація портфеля на користь зовнішніх пільгових запозичень.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою даної статті є комплексне дослідження динаміки та структури державного боргу України, а також аналіз ефективності механізмів його обслуговування в умовах воєнного стану у період 2019–2025 років. У межах дослідження проаналізовано ключові показники боргової стійкості, зокрема співвідношення боргу до ВВП, валютну деномінацію портфеля, роль внутрішніх запозичень та вплив міжнародної реструктуризації на фінансову стабільність держави.

Виклад основного матеріалу дослідження. Функціонування інституту державного боргу в Україні сьогодні перетворилося на один із найбільш критичних макроекономічних викликів, складність якого мультиплікується реаліями повномасштабної агресії. Сучасна боргова ситуація має комплексний та системний характер. Критичне зростання оборонних видатків створює аномальний тиск

на фінансову систему, провокуючи глибокий дефіцит бюджетних ресурсів.

Ефективність функціонування фінансової системи будь-якої держави в періоди системних криз безпосередньо залежить від якості управління державним боргом. Для України державні запозичення трансформувалися з інструменту покриття бюджетного дефіциту в ключовий ресурс забезпечення національної стійкості та макрофінансової стабільності.

У науковій літературі та нормативній практиці державний борг розглядається, як складний інструмент перерозподілу фінансових ресурсів у часі. Згідно з вітчизняним законодавством, зокрема статтею 2 Бюджетного кодексу України, під державним боргом слід розуміти загальний залишок заборгованості держави, який сформувався внаслідок залучення позикових ресурсів та виконання умовних зобов'язань. Він включає всі непогашені кредити станом на звітний період, а також ті фінансові вимоги, які виникли у кредиторів на підставі укладених державою правочинів у разі настання відповідних умов [3].

Унікальність державного боргу, як економічної категорії, полягає в його ролі своєрідної «сполучної ланки» між фіскальною та монетарною політикою. Через боргові інструменти держава не лише фінансує бюджетний дефіцит, а й здійснює регулюючий вплив на грошову масу, відсоткові ставки та інвестиційну активність. Таким чином, державні запозичення стають потужним важелем макроекономічного менеджменту, що дозволяє збалансувати стратегічні цілі розвитку з поточними можливостями бюджету.

Згідно з вітчизняною нормативно-правовою базою, за ознакою резидентності кредиторів та валюти запозичень, борговий портфель країни має чітку розподіленість на внутрішній та зовнішній державний борг. Такий поділ дозволяє не лише ідентифікувати джерела надходження капіталу, а й оцінити специфічні ризики, пов'язані з курсовими коливаннями та впливом на вітчизняний фінансовий ринок [3; 5].

Для детального вивчення структури зобов'язань держави та джерел їхнього формування, пропонуємо розглянути класифікацію державного боргу за джерелами залучення фінансових ресурсів (рис. 1).

Державний та гарантований державою борг у поточному контексті не є лише статичним показником заборгованості, а також є досить показовим індикатором довіри міжнародних партнерів та спроможності держави виконувати свої зобов'язання в екстремальних умовах. Тож логіка нашого аналізу побудована на переході від загальних тенденцій накопичення боргу до детального розгляду його внутрішніх та зовнішніх складових, а також розмежування на державний та гарантований державою борг (табл. 1).

Аналізуючи дані таблиці за період з 2020 до початку 2024 року, ми спостерігали стрімку динаміку зростання боргу. Загальний показник перевищив першопочаткове значення у 174%, або збільшився на 6490,80 млрд. грн. Виходячи з цього можемо зрозуміти, що вибраний період став часом безпрецедентного випробування, адже боргове навантаження на вітчизняну економіку стрімко злетіло. Це стало прямим наслідком розширення

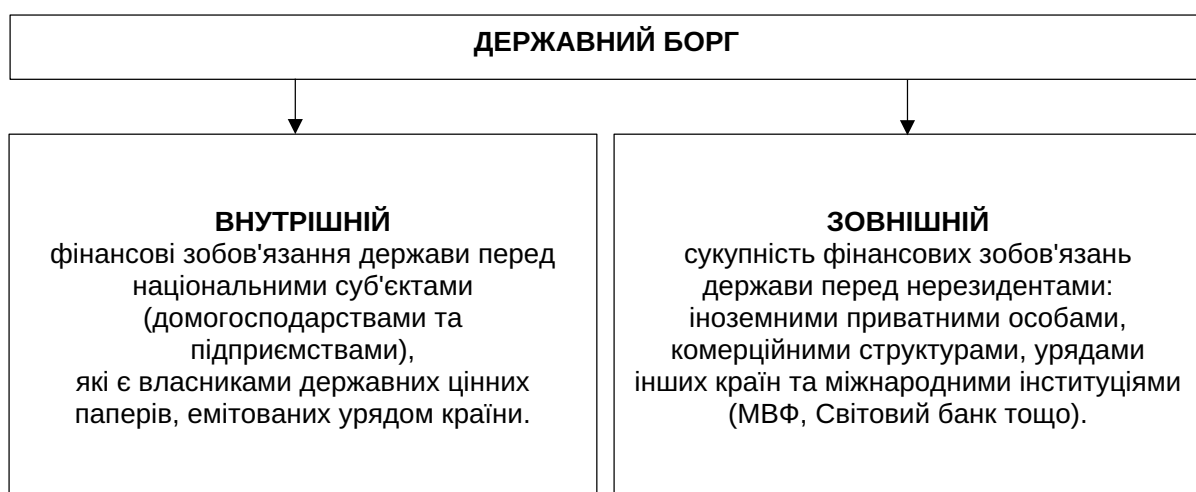

Рис. 1. Класифікація державного боргу за джерелами залучення фінансових ресурсів

Джерело: сформовано авторами на основі [7]

Таблиця 1

Державний та гарантований державою борг України за 2020-2025 роки, млрд грн

Показник	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Загальна сума державного та гарантованого державою боргу	2551.9	2672.1	4075.57	5519.64	6980.99	9042.68
AB, млрд грн	-	120.18	1403.51	1444.07	1461.35	2061.69
BB, %	-	4.71	52.53	35.43	26.48	29.53
Державний борг	2259.2	2362.7	3715.13	5188.09	6692.47	8766
AB, млрд грн	-	103.49	1352.41	1472.96	1504.38	2073.53
BB, %	-	4.58	57.24	39.65	29.00	30.98
Внутрішній борг	1000.7	1062.6	1387.97	1587.7	1863.13	1967.21
AB, млрд грн	-	61.85	325.41	199.73	275.43	104.08
BB, %	-	6.18	30.63	14.39	17.35	5.59
Зовнішній борг	1258.5	1300.2	2325.44	3600.39	4829.34	6798.79
AB, млрд грн	-	41.64	1025.28	1274.95	1228.95	1969.45
BB, %	-	3.31	78.86	54.83	34.13	40.78
Гарантований борг	292.65	309.34	360.43	331.54	288.51	276.68
AB, млрд грн	-	16.69	51.09	-28.89	-43.03	-11.83
BB, %	-	5.70	16.52	-8.02	-12.98	-4.10
Внутрішній борг	32.24	49.04	72.2	68.8	69.36	64.29
AB, млрд грн	-	16.8	23.16	-3.4	0.56	-5.07
BB, %	-	52.11	47.23	-4.71	0.81	-7.31
Зовнішній борг	260.41	260.3	288.24	262.75	219.15	212.39
AB, млрд грн	-	-0.11	27.94	-25.49	-43.6	-6.76
BB, %	-	-0.04	10.73	-8.84	-16.59	-3.08

Джерело: сформовано авторами на основі [7]

державного боргу на 193,37% та збільшення гарантованих зобов'язань на 36,2% [8].

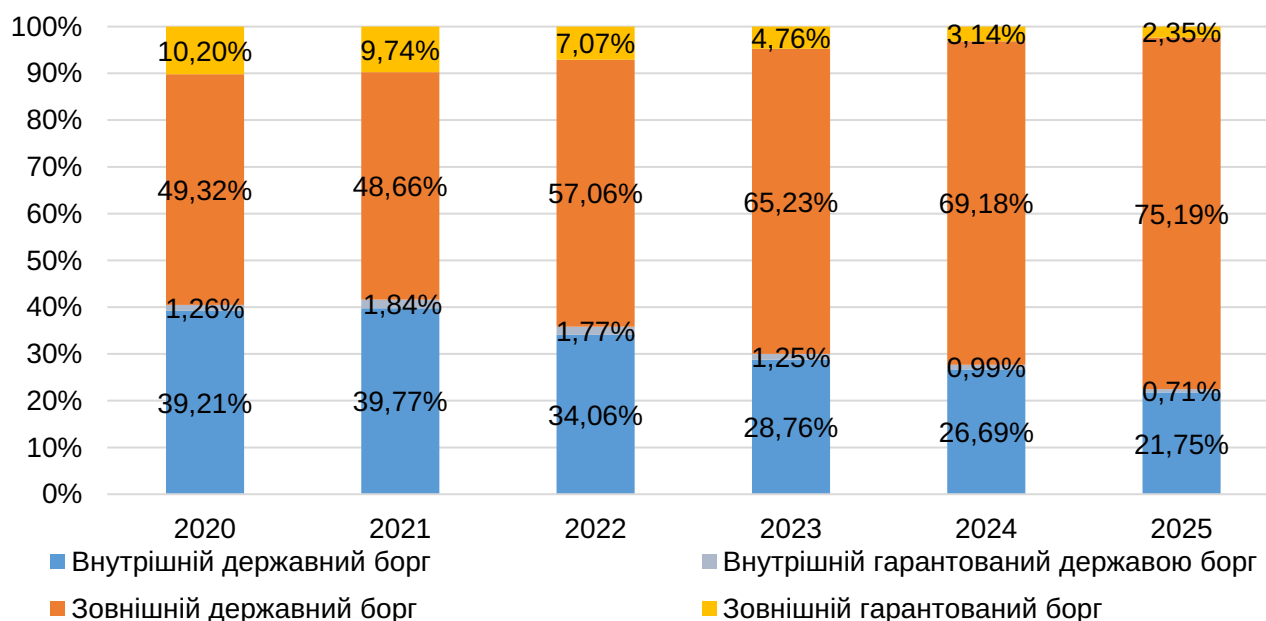
Проте історія не зупинилася на відмітці початку 2024 року. Триваюча агресія, створює необхідність відбудови критичної інфраструктури та запуск нових масштабних кредитних програм від міжнародних донорів. Відповідно з оновленням даних ми пропонуємо зануритися у глибинний аналіз статистичного горизонту охопивши період 2020–2025 років.

Традиційно структура боргового портфеля України характеризується домінуванням зовнішніх запозичень що можемо спостерігати на малюнку 1.

Дані графіка помітно виражають тенденцію до заміщення внутрішнього боргу зовнішнім. У 2020–2021 роках питома вага внутрішнього державного боргу залишалася стабільною

і становила близько 39–40% від загального обсягу зобов'язань. Проте, починаючи з 2022 року, частка внутрішніх запозичень почала неухильно знижуватися, досягнувши показника 21,75% у 2025 році. Зазначене дає нам підстави стверджувати, що попри номінальне зростання обсягів ОВДП, їхня роль у покритті загальних потреб держави значно зменшилася на фоні масштабних зовнішніх вливань.

При цьому питома вага зовнішнього боргу стабільно перевищувала 60% у загальному обсязі. Зокрема, станом на кінець 2022 року зовнішня складова формувала 57,06% прямого державного боргу та 7,07% гарантованого державою боргу. Надалі ця тенденція лише посилювалася. До 2025 року частка зовнішніх прямих зобов'язань зросла до

Рис. 2. Питома вага видів заборгованості України за 2020-2025 роки

Джерело: сформовано авторами на основі розрахункових даних [7]

75,19%, тоді як роль гарантованого сегмента суттєво зменшилася, знизившись до позначки 2,35%.

Таке стрімке зростання питомої ваги зовнішнього боргу в понад 25% за п'ять років ілюструє перехід до моделі фінансування, котра базується на масштабній макрофінансовій підтримці від міжнародних інституцій та країн-партнерів. Фактично, наприкінці аналізованого періоду три чверті всього боргового портфеля країни сформовано прямими іноземними запозиченнями. Хоча це в пеній мірі дозволяє мінімізувати навантаження на внутрішній фінансовий ринок, подібна структура вкрай посилює вразливість національної економіки до валютних коливань та змін міжнародної політичної кон'юнктури.

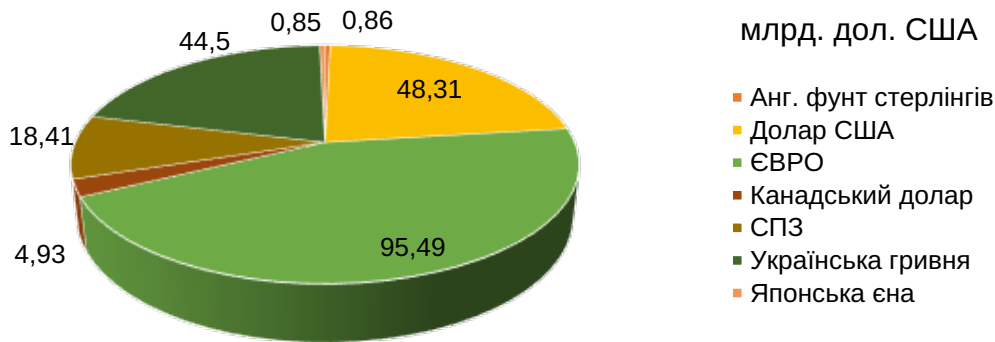
Вважаємо за доцільне перейти до розгляду валютної структури державного боргу (рис. 2). Частина такого аспекту є досить вагомою, оскільки саме деномінація зобов'язань визначає ступінь вразливості фінансової системи до курсових коливань та специфіку управління зовнішніми виплатами.

Поточний розподіл заборгованості за видами валют свідчить про глибоку інтеграцію України в європейський фінансовий простір та значну підтримку з боку міжнародних інституцій. Дослідження архітектури боргового портфеля демонструє домінуючу роль євро, обсяг зобов'язань у якому сягає 95,49 млрд доларів США. Це не лише підтвер-

джує статус Європейського Союзу як ключового стратегічного кредитора, а й відображає зміщення фокусу зовнішніх запозичень у бік європейських інструментів фінансування, що є логічним наслідком євроінтеграційних процесів. На другому місці за обсягом перебуває Долар США з показником 48,31 млрд доларів, що традиційно підкреслює вагу американської валюти у структурі зовнішнього фінансування та ринкових запозичень.

Окремої уваги заслуговує частка зобов'язань у національній валюті, котра становить 44,5 млрд доларів. Збереження значного сегмента боргу в гривні є позитивним індикатором, оскільки це мінімізує валютні ризики для бюджету в умовах девальваційного тиску. Важливе місце в структурі займають також Спеціальні права запозичення (СПЗ) в обсязі 18,41 млрд доларів, що безпосередньо корелює з програмами фінансової підтримки від Міжнародного валютного фонду.

Домінування євро та значна частка долара й СПЗ вказують про те, що основний масив запозичень сформовано за рахунок інституційної підтримки західних партнерів, що забезпечує тривалі терміни погашення та низькі відсоткові ставки. Проте висока концентрація боргу в іноземній валюті (понад 70% загального портфеля) створює суттєву вразливість бюджету до коливань обмінного курсу, оскільки будь-яка девальвація гривні автоматично призводить до розширення

Рис. 3. Державний борг України за розрізом валют в млрд. дол. США, станом на 31.12.2025 рік

Джерело: сформовано авторами на основі [7]

дефіциту через перерахунок суми основного боргу в національному еквіваленті.

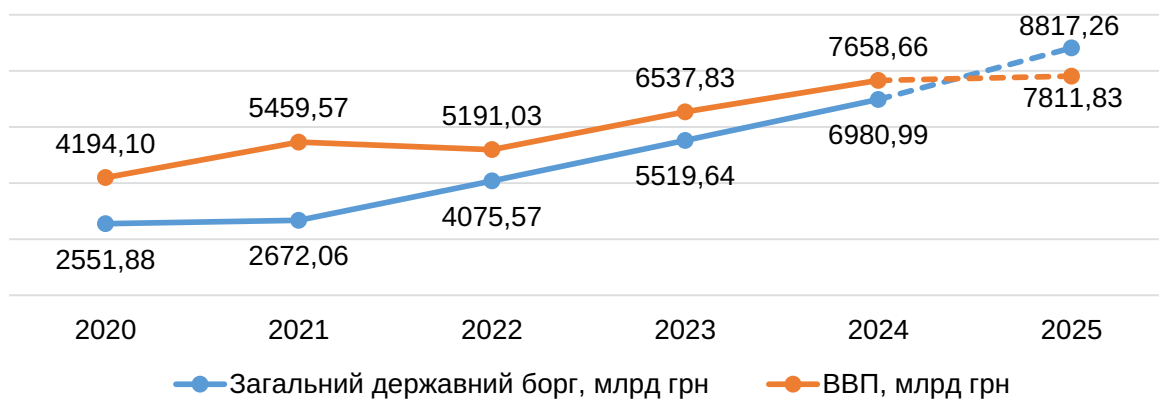
Менш вагому, проте диверсифікаційну роль відіграють запозичення в канадських доларах з показником – 4,93 млрд доларів, а також незначні частки в японській єні – 0,86 млрд доларів та англійському фунті стерлінгі – 0,85 млрд доларів. Така розмежованість й багатовекторність валютного кошика демонструє нам широку географію залучення ресурсів та використання специфічних кредитних ліній від країн-партнерів. Узагальнюючи, можна констатувати, що переважання євро та долара США створює певну залежність від монетарної політики Європейського центрального банку та Федеральної резервної системи, проте висока частка гривневих зобов'язань та пільговий характер зовнішніх позик дозволяють збалансувати загальний ризик обслуговування державного боргу.

Тісний взаємозв'язок між обсягом валового внутрішнього продукту (далі ВВП) та рівнем державного боргу є одним із ключових інди-

каторів фінансової стійкості та суверенітету країни (рис. 4).

У контексті України, аналіз цих макроекономічних показників дозволяє відстежити не лише кількісні зміни, а й глибокі трансформаційні процеси в державній фінансовій системі, при цьому дає змогу та оцінити реальний кредитний тиск на національну економіку.

Тож ми бачимо перехід від стадії відносного боргового комфорту до стану критичного навантаження, що вимагає переосмислення підходів до управління публічними фінансами. Аналіз динаміки державного боргу та ВВП України, як макроекономічної кон'юнктури за період 2020–2025 років демонструє виражену нелінійність розвитку. Початковий етап дослідження за 2020 рік характеризується наслідками пандемічної кризи, коли ВВП становив 4194,10 млрд грн при державному борзі у 2551,88 млрд грн. Співвідношення боргу до ВВП на рівні 60,8% відповідало загальноприйнятим критеріям безпеки для України згідно законодавства, зокрема статті 18 БКУ (рис. 5) [1].

Рис. 4. Державний борг України та ВВП за 2020-2025 роки, млрд грн

Джерело: сформовано авторами на основі розрахункових даних [7]

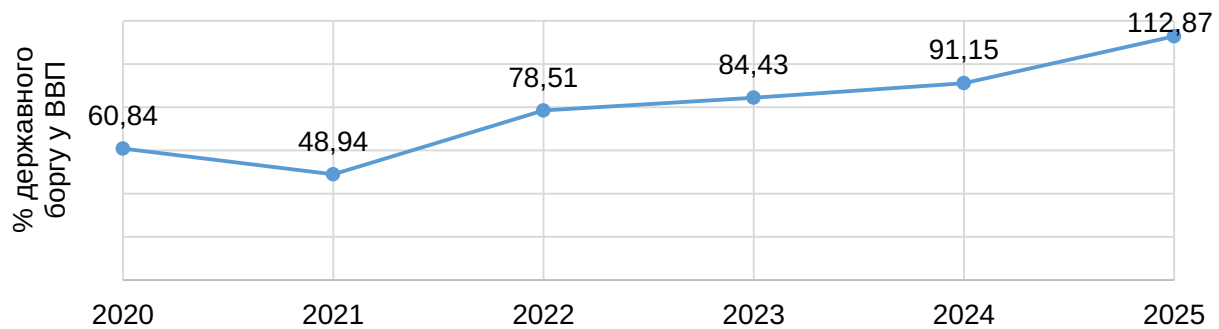

Рис. 5. Динаміка відношення Державного борг України до ВВП за 2020-2025 роки, %

Джерело: сформовано авторами на основі розрахункових даних [7]

Значне поліпшення макроекономічного стану спостерігалось у 2021 році. Завдяки стрімкому зростанню номінального ВВП до 5459,57 млрд грн (коли приріст склав понад 30%) та стриманій політиці запозичень 2672,06 млрд грн, рівень боргового навантаження знизився до локального мінімуму – 48,9%. Цей період можна ідентифікувати як фазу найвищої фіскальної стійкості в межах досліджуваного періоду. Проте події 2022 року радикально змінили траєкторію. Початок повномасштабного вторгнення призвів до скорочення номінального ВВП. Він становив 5191,03 млрд грн, тоді як державний борг продемонстрував зростання на 52,5%, сягнувши 4075,57 млрд грн. Такий розрив зумовлений необхідністю покриття колосального дефіциту бюджету для фінансування сектору безпеки та соціальних зобов'язань. Період 2023–2024 років став часом адаптації до "економіки війни".

Кульмінацією всього процесу став показник 2025 року на рівні 112,87% боргового навантаження до ВВП, що сигналізує про вихід показників за межі стійкості, визначені Маастрихтськими критеріями та класичними макроекономічними стандартами. Тобто це фактично означає перехід економіки у зону високого дефолтного ризику та сигналізує про необхідність перегляду стратегії боргової стійкості через механізми міжнародної реструктуризації та переведення кредитних ліній у грантовий формат.

Відповідним стратегічним кроком у напрямі нівелювання цих ризиків стало завершення у грудні 2025 року масштабної реструктуризації ВВП-варантів. У межах цієї операції, підтриманої 99,06% інвесторів, державні деривативи на суму понад 2,6 млрд дол. США були анульовані та заміщені новими облига-

ціями серій В і С з термінами погашення у 2030–2034 роках [9].

Така оптимізація зобов'язань має важливе значення для середньострокової бюджетної передбачуваності, оскільки усуває потенційний тиск на бюджет у розмірі від 6 до 20 млрд дол. США протягом 2025–2041 років. Отже, перехід від пасивного накопичення боргів до активного управління деривативами та перегляду умов виплат дозволяє Україні адаптувати фінансову систему до вимог МВФ та Групи офіційних кредиторів. Це створює необхідний ресурсний буфер для збереження фінансового суверенітету в умовах тривалої воєнної агресії, зміщуючи акцент із простого кредитування на інструменти довгострокової реструктуризації та грантової підтримки.

Висновки. Отож, як висновок вищезазначеного можемо сказати, що в умовах воєнного стану управління державним боргом України перетворилося на критичний макроекономічний виклик, який змусив державу не лише адаптуватися до колосального фіскального розриву, а й впроваджувати безпрецедентні стратегії активного боргового менеджменту. Протягом 2022–2025 років динаміка ключових показників – від стрімкого зростання обсягу зобов'язань до радикальної зміни валютної структури портфеля – свідчить про глибоку трансформацію фінансової системи країни. Зокрема, за аналізований період загальна сума державного та гарантованого державою боргу досягла пікового значення у 9042,68 млрд грн, що стало прямим наслідком критичного зростання оборонних видатків та необхідності підтримання соціальної стійкості. Співвідношення боргу до ВВП на рівні 112,87 % у 2025 році формально вивело Україну за межі стандартів фіскальної безпеки, проте глибинний аналіз структури запозичень

демонструє перехід до моделі, що базується на пільговому зовнішньому фінансуванні, де понад 75 % портфеля сформовано прямими іноземними запозиченнями, переважно у євро.

Аналізовані дані свідчать про те, що Україна вчиться балансувати на межі фінансового виснаження, трансформуючи кредитні зобов'язання у ресурс для національної перемоги. Вирішальним етапом у цьому процесі стало успішне завершення реструктуризації ВВП наприкінці 2025 року. Анулювання деривативів на суму 2,6 млрд дол. США та їх заміна на облігації з відтермінованим пога-

шенням дозволили нівелювати загрозу пікового тиску на бюджет, звільнивши ресурси для повоєнної відбудови. Саме з огляду на ці виклики, подальша державна політика має бути спрямована на поступове зниження боргової залежності через розширення грантової підтримки та стимулювання внутрішнього ринку ОВДП. Диференційований підхід до управління зовнішніми та внутрішніми зобов'язаннями, інтегрований у стратегію європейської інтеграції, стане невід'ємною складовою стабілізації публічних фінансів та побудови фінансово незалежної, модерної економіки України у повоєнний період.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Богдан Т. Державний борг України в умовах воєнного стану. *Фінанси України*. 2022. № 10. С. 7–21.
2. Буряк А. М. Механізми контролю та оптимізації державного боргу в умовах макроекономічної нестабільності. *Фінанси України*. 2022. № 3. С. 15–30.
3. Бюджетний кодекс України. Верховна Рада України. Кодекс України №2456-IV від 08.07.2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text> (дата звернення: 04.03.2026)
4. Давиденко Н. О. Вплив державного боргу на фінансову безпеку держави. *Фінанси України*. 2020. № 5. С. 22–36.
5. Замкова Н., Гнидюк І. Державний борг України за масштабної кризи. *SCIENTIA·FRUCTUOSA* (Вісник Київського національного торговельно економічного університету) 2022. Т. 144, № 4. С. 110–121. URL: [https://doi.org/10.31617/1.2022\(144\)08](https://doi.org/10.31617/1.2022(144)08) (дата звернення: 11.03.2026)
6. Луніна І. О. Державний борг України та проблеми його управління. *Фінанси України*. 2018. № 3. С. 7–21.
7. Міністерство Фінансів України. *Боргова статистика* URL: <https://mof.gov.ua/uk/derzhavnij-borg-ta-garantovanij-derzhavju-borg> (дата звернення: 11.03.2026)
8. Романовська Ю., Смоляр Л. Аналіз державного боргу України в умовах війни. *Економіка та суспільство*, 2024. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-62-106> (дата звернення: 11.03.2026)
9. Україна живе з величезними боргами: хто найбільше кредитує та чи є шанси не повертати гроші. 24 Канал. URL: https://24tv.ua/economy/derzhavniy-borg-ukrayini-yaka-suma-2026-hto-naybilshiy-kreditor_n3001723#1770214416339 (дата звернення: 11.03.2026)
10. Федосов В. М. Державний борг у системі фінансової політики України. *Фінанси України*. 2015. № 4. С. 7–18.
11. Чугунов І., Прутська О., Нікітішин А. Управління державним боргом України. *Scientia fructuosa*. 2024. 153, № 1. С. 4–21. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-56> (дата звернення: 11.03.2026)

REFERENCES:

1. Bohdan T. (2022) Derzhavnyi borh Ukrainy v umovakh voiennoho stanu [State debt of Ukraine under martial law]. *Finansy Ukrainy* [Finance of Ukraine], no. 10, pp. 7–21.
2. Buriak A. M. (2022) Mekhanizmy kontroliu ta optymizatsii derzhavnogo borhu v umovakh makroekonomichnoi nestabilnosti [Mechanisms of control and optimization of state debt in conditions of macroeconomic instability]. *Finansy Ukrainy* [Finance of Ukraine], no. 3, pp. 15–30.
3. Biudzhetni kodeks Ukrainy № 2456-IV vid 08.07.2010 r. [Budget Code of Ukraine No. 2456-IV dated July 8, 2010]. Verkhovna Rada of Ukraine. Available at: (accessed March 04, 2026).
4. Davydenko N. O. (2020) Vplyv derzhavnogo borhu na finansovu bezpeku derzhavy [The impact of state debt on the financial security of the state]. *Finansy Ukrainy* [Finance of Ukraine], no. 5, pp. 22–36.
5. Zamkova N., Hnydiuk I. (2022) Derzhavnyi borh Ukrainy za masshtabnoi kryzy [Public debt of Ukraine during a large-scale crisis]. *SCIENTIA·FRUCTUOSA* (Bulletin of the Kyiv National University of Trade and Economics), vol. 144(4), pp. 110–121. Available at: (accessed March 11, 2026).
6. Lunina I. O. (2018) Derzhavnyi borh Ukrainy ta problemy yoho upravlinnia [State debt of Ukraine and problems of its management]. *Finansy Ukrainy* [Finance of Ukraine], no. 3, pp. 7–21.

7. Ministerstvo Finansiv Ukrainy. Borhova statystyka [Debt statistics]. Available at: (accessed March 11, 2026).
8. Romanovska Yu., Smoliar L. (2024) Analiz derzhavnoho borhu Ukrainy v umovakh viiny [Analysis of Ukraine's state debt in war conditions]. *Ekonomika ta suspilstvo* [Economy and Society], no. 62. Available at: (accessed March 11, 2026).
9. Ukraina zhyve z velycheznyimi borhamy: khto naibilishe kredytuie ta chy ye shansy ne povertaty hroshi [Ukraine lives with huge debts: who lends the most and are there chances not to return the money]. 24 Kanal [Channel 24]. Available at: (accessed March 11, 2026).
10. Fedosov V. M. (2015) Derzhavnyi borh u systemi finansovoi polityky Ukrainy [State debt in the system of financial policy of Ukraine]. *Finansy Ukrainy* [Finance of Ukraine], no. 4, pp. 7–18.
11. Chuhunov I., Prutska O., Nikitishyn A. (2024) Upravlinnia derzhavnym borhom Ukrainy [State debt management of Ukraine]. *Scientia Fructuosa*, vol. 153(1), pp. 4–21. Available at: (accessed March 11, 2026).

Дата надходження статті: 18.03.2026

Дата прийняття статті: 09.04.2026

Дата публікації статті: 14.04.2026